

ISESEISEV ELU KLIENTIDE RAHULOLU UURING

2019

JUULI 2019
MENS SANA

Klientide ankeetlüküsitlus toimus vahemikus 29 märtsist 12 aprillini 2019. Küsitlusele vastas kokku 100 klienti. Vastused korjati esmalt paber kandjal ning seejärel kanti need üle elektroonilisse süsteemi. Küsitlus oli anonüümne, ühelegi ankeedile oma nime märkida ei tulnud. Valdav osa vastanutest ehk 74 olid päevakeskuse (IET) kliendid. Toetatud elamise (TE) teenuse kliente oli 47, töötamise toetamise (TT) teenuse kliente 39 ning 1 kogukonna elamise teenuse klient.

Vastanud klientide keskmine vanus oli 43 aastat, kõige noorem oli 21 aastane ning kõige vanem 75 aastane. Vastanutest 53 olid mehed ning 47 naised.

Teenusepõhiste küsimuste juures on kogukonna teenuse vastused välja jäetud, kuna ankeedi alguses märkis vaid üks isik, et ta on kogukonna teenusel, kuid alljärgnevate küsimuste puhul oli kogukonna teenuste vastuste hulk keskmiselt 8. Tagant järgi ei ole võimalik kontrollida kui palju vastanutest tegelikult kogukonna teenust kasutab, aga suure tõenäosusega märkisid mõned kliendid igasse vastusesse midagi ja seetõttu ei ole kogukonna teenuse juhendaja hinnang usaldusväärne.

Kus asjakohane on analüüsile lisatud võrdlus 2016. aastal läbi viidud klientide rahulolu uuringuga. Eelmisele rahulolu uuringule vastas 103 klienti, seega on tulemused igati võrreldavad.

Teenusele pääsemine

Valdav enamus (67) ankeetküsitluse vastanutest on teenusel olnud üle 5-aasta, 19 on teenusel olnud 3-5 aastat, üksteist (11) on teenusel olnud 1-2 aastat ning kolm vastanut on teenusel olnud alla aasta. See pilt on väga sarnane 2016. a uuringuga, milles 84% vastanutest olid teenusel olnud rohkem kui kaks aastat. See näitab, et IEs on valdavalt kliendid pikaajalised ning uusi tuleb vähe peale – või on uued eelistanud küsimustikule mitte vastata.

Teenusele tulemise kohta andsid infot vaid need 14 inimest, kes on viimase kahe aasta jooksul teenusele tulnud. Võrdselt 3 juhul on infot saadud Töötukassast või SKAst; 2 korral rehabilitatsiooni meeskonnast ning ülejäänud juhtudel erinevatest allikatest psühhiaatrist perearstini. Sama seis oli ka 2016. aastal. Enamik teenusele tulijatest vajab abi dokumentide vormistamisel ning kõige enam ehk 5 korral oli abiks pereliige. Rehabilitatsiooni meeskond oli abiks kahel korral, ülejäänud olid üksjuhtumid. 2016. aastal aitas dokumentide täitmisel kõige enam juhendaja.

Seda kui kiiresti IET teenusele pääseti ei osatud valdavalt öelda (n=7), kolmel juhul pääseti kuu jooksul ning kahel juhul tuli oodata üle kuu. Toetatud elamise teenusele pääsemise jaotus oli sarnane mustriaga – 4 juhul ei osatud öelda kaua läks, 2 juhul läks üle kuu ning 1 juhul alla kuu. Töötamise toetamise teenusele saamise kestust ei osanu 8 vastanut öelda ning kaks märkisid, et läks alla kuu. Teenusele saamist märkis enam vastajaid, kui koguarvus neid, kes viimase 2 aasta jooksul teenusele tulid. Kliendid tulid kas mitmele teenusele või oli küsimuste järjestus nende jaoks segane ja nad vastasid järjest kõikidele küsimustele.

Teenuse osutamine

Küsimusele, kas „juhendajad arutavad Sinuga läbi Sinuga seotud otsused ja tegevused?“ vastati teenuse põhiselt järgmiselt:

	Jah	Mõnikord	Ei	Ei oska öelda
IET	62	9	3	3
TE	38	7	3	0
TT	38	1	1	1

Vastuste kogu arv ületab vastajate hulga. Kliendid on kas mitmel erineval teenusel või vastasid küsimust lugemata iga teenuse kohta. Kokkuvõtvalt võib öelda, et kliendid tunnevad, et juhendaja arutab nendega neid puudutavad otsused ja tegevused läbi.

Klientide tunnetus kaasatuse osas on jäänud võrreldes 2016. a samaks – enamik kliente tunnevad, et juhendajad arutavad nendega otsused ja tegevused läbi.

Küsimusele kas „juhendajad suhtuvad Sinusse sõbralikult ja mõistvalt?“ vastati teenuse põhiselt järgmiselt:

	Jah	Mõnikord	Ei	Ei oska öelda
IET	74	4	2	2
TE	37	6	3	1
TT	37	4	2	1

Kliendid valdavalt tunnevad, et juhendaja suhtub neisse sõbralikult ja mõistvalt. Võrreldes 2016. a uuringuga, muutusi ei ole toimunud.

Küsimusele „kas saad juhendajalt piisavalt sulle vajalikku infot ja tuge?“ vastati teenusepõhiselt järgmiselt:

	Jah	Mõnikord	Ei	Ei oska öelda
IET	65	11	2	6
TE	36	4	2	4
TT	38	1	2	2

Sarnaselt eelnevate küsimustega tunnetavad kliendid, et neil on võimalik valdavalt juhendajalt tuge ja neile olulist informatsiooni saada. Info kättesaadavus on võrreldes 2016. a enam-vähem samale tasemele jäänud. TT oma on pisut kasvanud ning IE oma mõne protsendipüjala võrra alanenud.

Küsimusele „kas sinu kohta kogutav info ja dokumentide koopiad on juhenda poolt kaitstud?“ vastati teenusepõhiselt järgmiselt:

	Jah	Mõnikord	Ei	Ei oska öelda
IET	69	1	1	11
TE	35	1	1	8
TT	35	1	0	5

Kliendid tunnevad üldiselt, et nende dokumendid on kaitstud, kuid erinevalt varasemate küsimustega on osakallult rohkem „ei oska öelda“ vastust, mis võib näidata, et nad ei ole selle teema peale mõelnud või ei ole sellega kokku puutunud. Kliendid tunnevad selle aasta uuringus mõnevõrra rohkem, et dokumendid on kaitstud, kui 2016. aastal.

Küsimusele „kas on viimase aasta jooksul juhtunud, et sa ei saa juhendajat ühe tööpäeva jooksul kätte?“ vastati teenusepõhiselt järgmiselt:

	Jah	Mõnikord	Ei	Ei oska öelda
IET	52	14	0	5
TE	27	8	0	3
TT	24	7	0	5

Valdavalt on kliendid juhendaja tööpäeva jooksul kätte saanud, kuid kõikide teenuste puhul on ette tulnud juhtumeid, kus juhendajat pole tööpäeva jooksul kätte saadud.

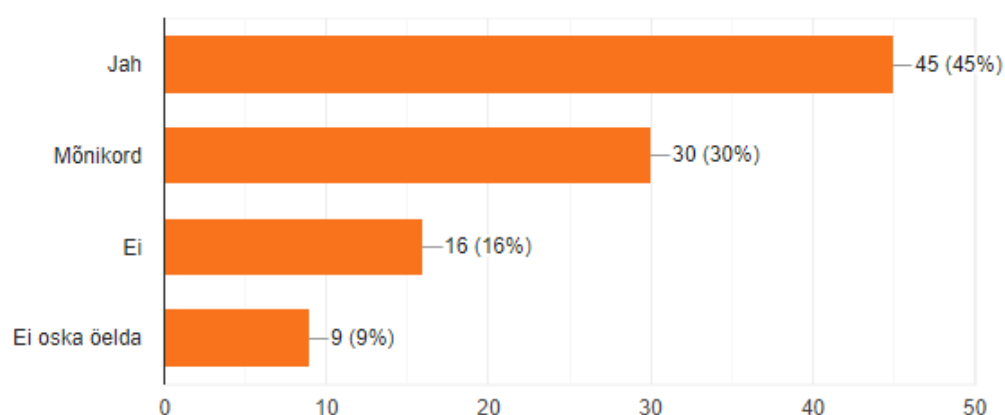
Kliendikesksus

Küsimusele „kas tead oma õigusi ja kohustusi?“ vastas IET teenuse 64 klienti jaatavalt, 3 eitavalt ning 15 märkisid, et nad ei oska öelda. TE teenuse klientidest vastas jaatavalt 38, eitavalt 3 ning 6 märkis, et ei tea. TT teenuse klientidest märkis 38 jaatavalt, 1 eitavalt ning 4 ei osanud midagi arvata. Kuigi suures pildis tundub, et kliendid on oma õiguste ja kohustustega kursis, tasuks nende selgemat teavitust siiski kaaluda.

Küsimuse „kas kasutate oma õigust teenuste arendamisel kaasa rääkida?“ vastused võtab kõige paremini kokku järgmine joonis:

Kas Sa kasutad oma õigust teenuste arendamisel kaasa rääkida?

100 responses

Oma õigust teenuste arendamisel kaasa rääkida kasutavad umbes sama palju kliendid, kui 2016. aastal.

Kliendid valdavalt tunnevad, et nende ettepanekuid ja kaebusi on arvesse võetud (n=41), osadele klientidele (n=12) tundub, et mõnikord arvestatakse, kuuele kliendile tundub, et ei arvestata ning 21 puhul ei oska kliendid midagi öelda. Klientide tunnetus, et nende ettepanekuid võetakse arvesse, on võrreldes eelmise uuringuga mõnevõrra paranenud. Oluliselt on vähenenud nende klientide hulk, kellele tundub, et tema ettepanekuid ei arvestata. Võttes arvesse, et keskmine küsitlusele vastanu teenusel olemise aeg oli mõlema küsitluse puhul üle 5 aasta (2016. a üle 2 aasta), siis võib öelda, et klientide ettepanekuid teenuste arendamise kohta on viimastel aastatel rohkem arvesse hakatud võtma. Või vähemalt klientidele nii tundub.

Küsimusele „kas juhendaja vestleb sinuga vastavalt hetke vajadusest tulenevas kohas?“ vastati teenusepõhiselt järgmiselt:

	Jah	Mõnikord	Ei	Ei oska öelda
IET	72	6	3	2
TE	38	5	1	2
TT	38	1	1	2

Võib öelda, et kliendid tunnevad, et nendega on vesteldud just see, kus neile vastaval hetkel kõige sobilikum on. Klientide tunnetus sel teemal on jäänud samasuguseks võrreldes 2016. a uuringuga.

Küsimusele „kas teenus on sinu elu muutnud?“ vastati teenusepõhiselt ning lisaks paluti lahti kirjutada see, kuidas elu muutunud on.

IET teenuse puhul märgiti 55 korral, et jah, teenus on elu muutnud. Sinna juurde tehti 39 korral märkus selle kohta, kuidas või mida teenus on mõjutanud. Kõige enam märgiti, et (elu) on parem sh saadakse paremini hakkama; teisena märgiti kõige enam, et iseseisvus on paranenud; mitmel korral mainiti uusi sõpru ja suhtlemise võimalust. Lisaks toodi välja järgmisi asju: ei tarbi enam alkoholi ega suitseta; ma hakkasin väga ilusaid pilte joonistama; oskan raha planeerida, teen eelarvet; vaba aeg on rohkem sisustatud; uued sõbrad, juhendaja abi, huvitavam elu; vaba tunne :); On aidanud mind Töötukassas. Eitavate vastuse puhul lisati juurde, et kõik on samamoodi; ei tegeletud; ma ei vaja teenust, allkirja andsin, et juhendajad vähemalt palka saaksid.

TE teenuse puhul märgiti 41 korral, et teenusest on abi olnud, ühel korral, et teenusest ei ole abi olnud. Neli vastajat ei osanud öelda. 33 juhul märgiti juurde kuidas on teenus elu positiivselt mõjutanud. Kõige enam toodi välja, et elu on paremaks läinud (elu on stabiilsem; elukvaliteet on paranenud jne); teine enim levinud vastus oli, et on oma eluase või tuba, lisaks toodi välja iseseisvuse suurenemine, stabiilsus ja positiivsem olukord. Mõned üksikvastused: olen muutunud iseseisvamaks, olen hakanud rohkem oma tegusid ja toiminguid ise läbimõtlemata; on katus peakohal, on oma lukustatav tuba, mida kahjuks saavad kasutada IElu töötajad; on õpetatud kuidas elada otstarbekalt. Ühe eitava vastuse juures oli toodud täpsustuseks, et enam hullemaks minna ei saa – mida sellega vastaja mõtles, ei ole võimalik välja lugeda.

TT teenuse puhul märgiti 28 korral jaatavalt, et teenus on elu muutnud. Ühtegi eitavat vastust ei olnud ning 6 märkisid, et ei oska öelda. Kokku tehti täiendavalt 23 märkust selle kohta kuidas TT teenus on elu mõjutanud. Kõige enam toodi välja töökoha olemasolu ja (lisa) sissetulekut, aga samas toodi ka välja, et ollakse rahulikum, on kindlustunne, iseseisvus, distsiplineeritus. Mõned üksikvastused: kohtun tihedamini oma tegevusjuhendajaga; tean, et minu tööd kontrollitakse; töövilmus, kohusetunne, tööharjumus; tööülesanded on keerukamad.

Teenusega rahulolematust

Küsimusele „mis sind teenuse juures kõige enam häirib, segab kurvastab?“ tehti kokku 88 märkust, neist 56 juhul märgiti, et midagi ei häiri, kõik on hästi või ei oska öelda. Kõik need vastused liideti üheks – seega võib öelda, et valdav enamus klientidest on teenustega rahul. Kaheksa vastust võib kokku võtta juhendajatele suunatud märkuste alla – juhendajat ei saa usaldada; ei arvestata, jagata piisavalt infot; juhendajate vahetumine. Mõned täispikad kommentaarid: „Juhendajate ja "Arkadia" töötajatega liiga sage kohtumine. Mitte ideaalne elukoht. See, et mõnede minu palvetele pole vastatud. Liiga läbikostvad seinad ja põrandad.“

Kaheksal juhul võim märkused kokku võtta suhtlemuse märksõna alla. Paar korduvat märkust tehti selle kohta, et koosolekud võiksid olla harvemalt või et kõik ei ole koosolekul kohal, kes peaks. Kurvastas teiste ükskõiksus või tagarääkimine. Kolmel korral märgiti madalat töötasu, kuid ei olnud aru saada kas see käis IE töötasu või väljaspoolt IEd saadava töötasu kohta. Kahel juhul oli märkus koristamise kohta – ühel korral, et Nisu tn ei koristata piisavalt ühiskasutatavaid ruume ning teisel korral, et koristamine võiks varem olla.

Üheteistkümnel juhul ei olnud võimalik märkusi ühe märksõna alla kokku võtta. Märkused olid väga erilaadsed alates sellest, et ei või rõdul suitsu teha kuni selleni, et segab enda kuulmislangus. Ühel juhul oli märkus nii pikk, et on välja toodud eraldi lisana.

Teenusega rahulolu

Küsimusele „mis teenuse juures rõõmustab?“ tehti kokku 96 märkust. Ühel juhul märgiti, et millegagi ei ole rahul ning 6 juhul, et ei oska öelda. Kõige enam ehk 24 korral toodi välja erinevaid suhtlemisega seotud aspekte – koht kus käia; inimesed, kellega suhelda; abivalmidus; tuttavad; turvatunne; sõbrad; mind koheldakse inimesena jne. Kokku 16 korral märgiti erinevaid huviringe ning ühisüritusi: peod teevad rõõmsaks; erinevad väljasõidud; osavõtt ringidest.

Neljateistkümnel (14) korral toodi välja oma elamine ja iseseisvus – katus pea kohal; omaette elamine; turvaline eluase jne. Kolmeteistkümnel (13) korral toodi teenuste olemasolu esile – päevakeskus; tore, et saan siin iseseisev Elus käia; saan käsitööringis käia; teenuse osutamine on stabiilne jne. Üheksal (9) juhul toodi välja rahulolu juhendajaga – toetavad tegevusjuhendajad; saab kord nädalas 20 minutid adekvaatset juttu ajada; tore juhendaja; juhendaja on tubli ja hea. Viiel (5) korral oldi kõigea rahul ning seitsmel (7) korral ei olnud võimalik vastuseid ühtse nimetaja alla panna. Viimasel juhul toodi välja erinevaid nimetajaid: kevad; rahulikkus; töötasu; kevad jne. Üks vastus oli nii pikk, et see on ära toodud lisas 2.

Ruumidega rahulolu

Vastanutest 8 ei osanud ruumide rahulolu kohta midagi öelda. Viis vastanut märkisid, et ei ole ruumidega rahul. Neist kolmel juhul oli täpsustatud, et ei tunta end koduselt; ruumid võiksid vastaja elukohast kaugemal olla; Nisu 2a on räpane.

Vastanutest 83 märkisid, et nad on ruumidega rahul. Paar rahulolijat tegid siiski täiendavaid märkusi: WC-s võiksid olla paberkäterätikud ja söögiroomis on kann katlakivi täis; välisukse avamine on raske; odava raha eest pandud fuajee aknad on väljastpool kogu aeg pesemata.

Lisaks paar üksikut vastust: vetsuruum on kitsas, ruumid võiksid olla kodused, perekesksed; ennem olid suuremad ruumid; Võiks olla rohelisemas kohas või nii. Selles mõttes see Anta maja oli natuke kihvtim kuigi ma saan aru et seal olid tegelikult ikka ka probleemid. Aga kus neid ei oleks tõenäoliselt oleksid nad seal roheluses ka...

Teistest eristumine

Küsimusele „kuidas IE sinu jaoks teistest teenuse pakkujatest eristub?“ jätsid paljud (67) vastajad vastamata. Vastanutest 25 märkisid, et ei oska öelda, ei ole teiste teenusepakkujate juures olnud. Kümnel (10) juhul toodi välja eelistuse tagamaid: Iseseisvas Elus on ruumid paremad; ollaks nagu tähelepanelikumad, hoolivamad, mõistvamad; VTHK-s ei saanud tööl käimise eest raha, siin saab; loob kodutunde; inimesi julgustatakse ja armastatakse, tööleminekut toetatakse; kõige parem; ei suruta peale, saab valida, mis mulle sobib; pole perekeskne, teised on; IE on sümpaatne, VTHK on massiivne/ VTHK on nagu rohkem meeste maailm ja IE nagu naiste maailm.

Lõpetuseks

Ruumide puhtus hinnati väga kõrgelt 1,65 – hinnangu skaalal 1 oli puhas ning 5 oli räpane. Klientide hinnangul on ruumid väga puhtad. Hinnat võivad alla viia toetatud elamine nt Nisu tn kliendid, kes puutuvad kokku ka ruumidega, mille puhastamine ei ole IE haldusalas.

Küsimusele „milline on olnud kõige suurem väärtus, mis IEst saanud oled?“ kirjutati kokku 94 vastust, neist kümme (10) ei osanud midagi välja tuua. Kõige enam ehk 28 korral nimetati kuuluvuse ja suhtlemisega seotud aspekte: palju suhtlemise võimalusi; uued sõbrad; kogukonda kuulumise tunne; tugi ja turvalisus; hoolimine teineteisest. Viieteistkümmel (15) korral nimetatud võib kokku võtta sõnaga iseseisvus: oma eluga toimetulek; saan elada tavapärast elu; rahakott on mu enda käes. Kümmel (10) korral toodi välja elamise teenust. Üheksal (9) korral nimetati erinevaid ekskursioone ja ühisüritusi. Seitsmel (7) korral toodi välja abi ja toe olemasolu: olen saanud abi dokumentidega; abi töövõime hindamisel jne. Neljal (4) korral mainiti töökoha võimaldamist. Kolmel (3) juhul nimetati juhendajat: juhendaja kohtub minuga väljaspool kontorit; inimesed leiavad aega sinuga tegeleda; mitmekülgne toetus. Seitsmel (7) juhul ei ilnud võimalik ühtset nimetajat leida. Toodi erinevaid vastuseid: arvutiõpe; kunstiring; rahulikkus; vatitekk; info; õmblusoskus; vabadus.

Viimane küsimus oli täiendava informatsiooni saamise soovi kohta. Kokku kirjutati 80 vastust, neist 64 juhul märgiti, et infoga on kõik hästi – on piisavalt, saadakse juhendajalt jne. Viiel (5) juhul soovitakse rohkem informatsiooni ühisürituste kohta. Ülejäänud olid üksikjuhud, mida oli keeruline ühise nimetaja alla kokku panna. Sooviti (ja tänati) teenuste infot; infot õiguste osas; millistes korterites on kogukonnas elavad kliendid, kes on nende korterite juhendajad.

Kokkuvõte

Kokkuvõttes võib öelda, et kliendid on teenusele pääsemisega rahul. Suure osa küsitlusele vastanutest moodustasid pikaajalised kliendid. Kõikide teenuste rahulolu on sarnase mustriaga – valdavalt ollakse kõikide aspektidega ning kõikidel teenustel rahul. Üksikutel juhtudel on mõningaid mitterahulolijaid, kuid see on tavapärane. On positiivne, et kliendid oskasid nimetada palju asju, mille üle nad teenusel tänulikud on või mille üle rõõmu tunnevad. Samamoodi on hea meel, et osati ja julgeti nimetada aspekte, mis parandamist vajaksid.

Võrreldes 2016 aastal läbiviidud klientide rahulolu uuringuga, võib öelda, et tulemused – rahulolu on suhteliselt samale tasemele jäänud. Mõnes üksikus puhktis on rahulolu mõne vastuse/ protsendipügala võrra muutunud, kuid muutused ei ole nii suured, et selle põhjal oleks võimalik järeldusi teha või mõne teenuse suurt kvaliteedi kasvu välja tuua.

Lisa 1.

Mõnikord ükskõiksus, aga mõnikord see, et teised patsiendid minuga ei arvesta ja ka mõnikord see et ei saa ennast vabalt tunda (mõnikord on see nii olnud siiski) sest peab käima nagu noatera peal kui rääkida patsientidest. Mõnikord on sotstootajad ükskõiksed nagu ma ütlesin aga üldiselt on seda harva. Lõppude lõpuks on neil suurem vastutus kui meil, haigetel. Psühhiaatrikliinikus üks vaene vana vene mutike kes töötas koristajana nägi kui halb mul oli (ma ei saanud süüa) ja toitis mind nagu pisikest last mida mul tegelikult tol hetkel vaja oligi aga arstid ei saanud aru sellest. Ja ma ei andnud talle midagi selle eest, kuigi ütlesin aitäh...oleks ikka võinud vast aga ei, kuigi võimalus oleks olnud. Ühe mandariini mis mul üle jäi oleks võinud anda tookord. Sellepärast ma teangi et tuleb inimestest hoolida olgu nad või kõige madalamal tasemel. Alati nad ju ära sind ei kasuta ka. Teenuste osas---kas meil telekas on? Vast võiks isegi olla aga kui see segab siis ikka mitte ja pealegi vaadatakse tänapäeval teleka asemel nutitelefone. Teenused on muidu päris heal tasemel! Ega ma ju ka eriti pole seal käinud aga niipalju kui mina näen... Muidugi on 2 eri asja ----kas olla patsientidega koos juhendajate juhtimisel või siis üksi istuda klubis Sodiaak kus ka patsiendid käivad pidutsemas ja kus ma tunnen ennast veelgi võõramalt kuna seal pole juhendajaid. Võiks ju mõelda et ülitore aga just vahest natuke õõvastav on. Otsekui poleks mul seal kohta sest kõik on seal nii eneseteadlikud erinevalt minust. Iseseisvas Elus nad sellised pole. Tekib probleem kas olen mina loll või nemad suured tegijad. Ma küll suhtun neisse hästi aga kas nemad minusse ka seda ma ei tea. Pigem nad vaatavad et mingi võõras onu kui rääkida Sodiaagist. Seda ei saa muuta. Küll aga võib harjuda et mõnikord mind kaltsuks peetakse. Selles mõttes mulle isegi meeldivad juhendajad rohkem kui patsiendid. Juhendajad näevad minus inimest, patsiendid aga objekti. Kuigi ma suhtun neisse hästi olen ma siiski neile võõras sest pole nii haige kui nemad. Ja pole ka nii terve kui juhendajad... nii et kuidagi keskel, kahevahel. Minu ainus õigustus on see et kuigi ma olen pensionär, ei pea ma midagi tegema raha pärast nagu normaalsed inimesed ja ei pea ka haigemate patsientidega koos mingeid tobedusi ette võtma et nende tunnustust võita. Nii et vaba poiss igatahes. Teil on olemas ka normaalsematele haigetele umbes nagu mina need tegevustoad aga viimasel ajal pole ma seal käinud...ja ei tea enam kes seal käivad. Kahju muidugi... Liina Kaldmäe äraminekuga, mulle tundub, vajuks too asi seal tegevustubades soiku. (Liina Kaldmäe oli üks sots. töötaja, umbes 15. ndal Iseseisva Elu aastal.) Tol poolaastal või aastal see õitses, see Teine tegevuskeskus... ega seda enam korrata saa vist. Ma muidugi tõesti pole kursis kuidas tegelikult on. Kurb on jah minu arvates see et pole sellist isiksust kes kõiki kokku tooks Tegevuskeskusesse. Aga ma pean tunnistama et ma vist eriti ei tuleks sinna ka enam kuna elu on kulukas, raske ja roojane. Selles mõttes et praegu olen ma sellises seisus kus peab iseenda eest pingutama rohkem aga see et ma jalule sain võis tõesti olla natuke Iseseisva Elu teene kus minuga tegeldi. Miks ma ütlesin "roojane" ----see on sellepärast et ma käin praegu niisuguses kohas kus kästakse "hullu panna" et midagi õnnestuks ja see on üsnagi pingutav töö. Isegi mulle. AGA jaa- Iseseisvale Elule tänu ma seal enam-vähem hakkasingi käima... Ja lisaks kurvastab mind see et alati mulle tähelepanu ei pöörata kuigi mina olen ju uhke suur ja ilus :) Ma muidugi vabandan selle rooja jutu ja uhkuse jutu pärast---aga tõesti mulle näib et minust hoolitakse ainult siis kui ma olen midagi tööd ära teinud...et miski muu ei loe....inimesena ---kas mul on mingi suurem väärtus kui lihtsalt roojamine. Ei tea...ja vabandage jälle sellise jutu pärast. Tuleb ikka korralik olla. Iseseisev Elu kurvastab mind niisiis vahel aga see pole teema. Sest ilma selleta oleks kõik ikka palju hullem. VTHK on ka tore, sealt ma alustasingi teadlikumalt enda kunstihuvi arendamist. Ühe medõe soovitusel jällegi. Aga maandusin IE-s. Jah kurb on see et näiteks patsiendid mõnikord mind ei tereta aga seda juhtub paremateski (loe: huvitavamateski, normaalsemateski) kohtades. Nii et ma eriti sellepärast ei kurvasta. See veel puudus kui hakataks propagandat tegema selles asjas, siis oleks juba nagu nõukogude ajal---mis oleks jama. Muidugi eks me peame ikka üksteisega hakkama saama, teisiti pole võimalik. Üks asi on see et ma loodan et meil siiski jätkub jõudu kõige kehvematega tegelemiseks ja et meid ei nülita selle eest et me nende vastu

head oleme või nii. Palju sõpru pole ma siit majast saanud, aga ikkagi on mõned olnud kes on ka minuga tegelenud kui on olnud halb olla---Mind kurvastab ka see et patsiente huvitab rohkem raha kui inimsuhted, aga alati see nii pole olnud. Positiivne näide sellest on olnud Heino Remmelgas, kes kõik enda vabad tunnid IE-le ohverdas ja kes sellest hoolimata tõsteti välja nii Tähe tn. -It kui ka Nisu tänaval. Tähe tänaval oli tal ka kunagi kodu. Aga kui inimene on nii rumal siis on selge et ta jääb kõigest ilma-----lõppeks. Rumal ütlesin ma sellepärast et tegelikult ta pole seda. Aga teie Iseseisvast Elust kes te kellestki peale omainimeste ei hooli, mis seal ikka siis. Mina võin ka ükskõikne olla. AGA ma pole seda. Mina pole variser. Praegu ma kirjutan neid ridu siin sellepärast et võib-olla muutub kunagi midagi. Ma saan aru et see on haiglane jutt jaa aga mida te ühelt puudega inimeselt soovite. Pealegi ma loodan et ma võin olla aus natuke. Aga teisest küljest olete te ikkagi toredad ju. See lahter siin on kaebamiseks, sellepärast ma teengi seda siin ja praegu. Võibolla kunagi enam mitte. Nii et jah eks mõelge selle peale aga mina lähen nüüd röömustamise punkti juurde. Lisaks võin öelda et mulle siiski meeldivad teie inimesed osaliselt väga...kui just mitte arvestada et mõned suitsetavad ja joovad oma pensionist. Aga see jälle ei puutu minusse, kuigi nt. Heino Remmelgal võeti isegi mobiil seal Nisu tn. ära et aga viinaraha saada. SEE on MUIDUGI vastuolu minu jutus sest tavaliselt nii ei teinud tegelased IE-st aga mõnikord küll. Kuna ta elas nii üksinda. Aga jah mis ma ikka virisen. Võibolla Nisu tn. oli siiski kole koht võrreldes praeguse Võru Haiglaga. Nii et on tore kui ta seal ennast leidis. Kõigest hoolimata. Vaene vana. Aga jaa läheme nüüd röömustamise juurde.

Lisa 2.

Rõõmustavad ilusad naised---nii patsientide kui ka juhendajate hulgas. Siis rõõmustab mind veel see et te meiega tegelete hoolimata kõigest. Rõõmustab et külalisjuhendajad arvestavad meie kui puudega inimestega. Ka niisugused kes vabalt enda üleolekut näitaks. See on hea ja tore. Eriti tore oli see just siis kui toimusid Teise tegevuskeskuse algpäevad. Oli huvitav. Sealt sain ma ka osaliselt tuule tiibadesse kunsti poole ja puha... et startida. Meeldiv et minusse mu klassivend kes meile tunde andis, suhtus sõbralikumalt kui vanasti, mis sest et ta kõva graafik on....Tahan öelda seda et küllap kas elu oli teda pehmenanud või talle olid loetud peale sõnad kuidas haigetega suhelda. Ma ei heida talle midagi ette pigem endale ikka kui ma olen kellelegi haiget teinud kas koolis või kodus või linna peal... Muidugi on seal ka teisi toredaid inimesi...näiteks Riina Laurson, keda Lauri Suuban taga igatseb ja Mai Uiga, kes ongi vist tagasi, Piia Pomerants ja Eda Välja, kes tegid oma nõustamiskeskuse ...Muidugi pean Maire Koppeli ees kummarduse tegema, sest tema oli see, kes siis kui mul väga paha olla oli, kutsus mind siiski, kuigi ebaõnnestunult, Riia tn. IE-sse, ja ma ei jõudnudki sinna. (Minu meelest oli IE algul kusagil Riia tänaval? Ei tea ka täpselt.) Igatahes jah, üldiselt on nad kõik seal siiski üpris toredad, olete te üpris toredad, patsiendid. Kõige toredamad on tavaliselt kui seal mingid uued suhted inimeste vahel sõlmatakse sõpruse märgina. Mulle meeldis vahepeal istuda seal ka ja lugeda raamatut "Seitseteist kevadist hetke", mis siiski kuhugi ära kadus.

Väga toredad on olnud kunstitunnid ja niikuinii ma muuga ei tegelegi. Kirjandusklubi võiks seal teie juures ka olla, oleks mida arutada. Võibolla see on aga mina enam ei tea sellest. Katrin Mark on praegu mulle IE kunstiautoriteet. Tore oleks ka mõnda pilli õppida aga kitarri mul pole. Ma loodan et ma pole väga valetaja kui ma ütlen et mulle IE siiski meeldib. Kunagi tegin IE-le lipukavandi aga ma ei tea kuhu see jäi, kuigi ta on mul muidugi peas. Iseasi on see et kas nüüd niisugust lippu enam vaja on või kas see pole aegunud teema või kas raha oleks või kas see patsientidele meeldib. Muidu on mul temast 2 varianti tehtud...värvides natuke erinevust. See oli tore ---üsnagi hea lipp sai ja tema tegemine oli päris huvitav kuigi raske. Piia Pomerantsi kätte sai üks kavanditest igatahes. Teine kavand on jah ka täitsa saadaval...võibolla peenetundelisem kui see teine. Rõõmustab et Annika Kukke minusse hästi suhtub. Ja teised juhendajad ka. Peep Ainsoo on väga tark kujundaja...Ülejäänute nimesid praegu ei mäleta...igatahes tore seltskond, kes on kauemaks püsima jäänud. Jää Sina ka, Annika. Rõõmustab veel see et näiteks võeti tõsiselt mu soovitus minna Tallinna Loomaaeda. Rõõmustas retk maisilabürinti. Rõõmustasid käigud AHHAAsse ja kinno ja kõik muu selline. See on väga vägev olnud. Rõõmustasid matkad loodusesse. Peod on ka rõõmustanud kui ma neist veel jõudsin osa võtta. Sai tublisti tantsitud isegi Vennaskonna Pille-Riini saatel. Meeldisid alates Rando Kangrost kõik asendusteenistujad. Üks neist pidas mu pildistatud valget kassi loomade varjupaigas väga ägedaks tööks "sest see oli nagu vaim". Rõõmustasid suhted teiste, mõne asjalikuma patsiendiga. Igal ühel neist on muidugi maailmavaade ja isiksus. Tuleb neist hoolida tegelikult väga. Rõõmustab, et on olemas seal pagaritöökoda, mis oleks võibolla tõesti mulle nagu valatud aga ma ei hakka seal ei küpsetama ei nõusid pesema vaid kukleid mugima :) tegelikult ehk siiski mitte aga tont seda teab :) Eks see jutt kipub siin natuke vastuoluliseks minema aga püüan jätkata. Meeldivad asjad kus ka kõige väiksem naga saab ilmutada aktiivsust. Näiteks Kihnu saarele võiks ikka minna aga teistele saartele samuti. Näiteks Tondisaarele Võrtsjärves. Limnoloogia jaamas Võrtsjärve ääres on ka meeldiv Järvemuuseum, üsna kirju.... Võiks käia ka kuskil mitte nii rockkontsertidel kuivõrd just istuvatel kontsertidel. Kui see oleks võimalik. Võiks kohtuda kirjanikega. Tore oli et Selma Teesalu loeng kunagi oli, kuhu ma ei jõudnudki. Tore olid ka sõduritega kohtumine. Tore on et ma olen sealt siiski leidnud asjalikke sõpru---ärge teised pahandagu sellest. Rõõmustab see et ma pole seal IE-s päris võõras või taunitud inimene. Igaühele oma. Ja võibolla oleks tore kui seal majas oleks lubatud näiteks üks elus kass maskotiks. Rõõmustab et ma pole kõigile siiski päris ükskõik. Tore on kui sealtkaudu saab tööd, mis on kasvõi osaliselt tasustatav. Tore on kui seal lauldakse ja õpitakse muusikat. See kõik mõjub kindlasti väga hästi teenuse tarbijatele et näiteks esinemishirmust üle saada. Tore on et Toidupank on kohe välisukse kõrval. Rõõmustab et sotstötajad ei ole pidanud vaevaks mulle külla tulla ja et nad on mõnikord lasknud mul neid joonistada. Tore on et nad on meiega kaasa mänginud. Siin tuleb millegipärast kohe meelde Gianna Leiten oma koeraga. Jah toredad on nad kõik, isegi kui ma nende nime ei tea. Mõni sotstötaja on võibolla pirtsakam ka aga sellest saab ju üle. Tõstaksin siinkohal esile teenuse tarbijad kes mulle meeldivad inimestena: Lauri, Kadri, Martin, Grigori, Tiina Kusma, Urve, Lembit, Eve, Sirli, Kristel, Julia, Mati, Joel, Marko, Vaido, Tiina, Mirjam, Viljar, Margit, Heli, Andres, Diana. Loodetavasti te väsisite ära seda lugedes ja naersite pihku. Kahjuks võibolla nimekiri ei ole täiuslik sest pole kohanud kedagi kes oleks õpetanud kuidas kõik maailma nimed meelde jätta. Meeldiv on et vahepeal käiakse nii kohvikutes kui kirikutes. Jah see kõik on kena. Ärge muidugi unustage ära Mariat kes on vahest kõige šefim IE tüdruk olnud ja Anitat ja Kristiinat kellega koos käib joonistamine ja maalimine. Üks tüdruk

meeldib mulle veel hirmsasti aga ma ei tea ta nimegi. Ja ma ei tea kas ma peaksin teda siin mainima
aga arvan et küsitlus on anonüümne seega --- mainin.
See on kõik väga rõõmustav. Thank You very much! :)